

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VIII. Tobias Saræ comprecator in fide firmissimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

quid vis amplius? sed lex nostra rigida est, inquit Noë- mi, maleficos & reos gladio, lapidibus, rogo, cruce puni- tur, adulteri, blasphemi, sones alii comburantur, lapi- dantur, crucifiguntur, gladio feruntur. Neque sic terri- ra Ruth: Ubi tu, inquit, morieris, moriar & ego. Sed nos, ait Noëmi, sepeliendi ritu, locoque multum à gen- tibus distinguimur. Cui Rutha: Quæ se sepultura texe- rit, eadem & me teget. Si hominis cum homine tam in- dissolubilis consensio, tanta esse potest animorum con- junctio, quantum magis hominis cum Deo? Hæc autem geminæ voluntatis concordia nihil excipit, quod aut pati recuset, aut facere.

VI. Conformitas humanæ voluntatis cum divinâ pri- ma est & summa obligatio nostra. Utique plus obligati sumus Deo, quam fuerint olim gladiatores suo domino, cui se auctorarant. Gladiatores præci seipso quasi ven- debant, aut obramento horribili, his conceptissimis ver- bis: *Sacramentum juro, uti, vinciri, verberari, ferroque necari.* In has tam cruentas leges ob exiguum pecuniolam ani- mose jurabant. Et nos ob honorem Dei & amorem, ob immortale regnum, non vendamus nos ipsos Deo? Non sacramentum facimus istud? Domine secundum voluntatem tuam fac mecum: Liga, ure, seca, verbera, jugula: Tibi me vendo, tuus sum, jure omni obligatissi- mus, & facere & pati fortia tui causâ paratissimus. Fac mecum Domine secundum voluntatem tuam.

§. III.

VII. Conformitas humanæ voluntatis cum divi- nâ est permutatio cordium optima. O bea- tus! ôter beatus! qui cor humanum fordibus & nævis plenissimum permutare potest cum divino, omnis san- ctimonie fonte purissimo. Canticula est omnium, qui Jesum diligunt: hanc ego hinc voce præco; ita can- tandum: Domine Jesu, meum à me cor tolle, tuum mihi redde, utrumque cor unius voluntatis effice. Non fiteo hic, quod mihi amicorum optimus, vir doctissi- mus de hac suavissimâ cordium commutatione, de amantissimo divinæ voluntatis complexu sæpius scrip- sit. In specimen sint hæc paucula, quæ subjungo, & verbum è verbo fideliter exprimo. Injecta igitur pesti- feræ luis mentione: Nemo, inquit, nunc lætus vivit, qui vitam divinæ voluntati anteposit, qui in flagella non est paratus; solus tranquillitatem habet inestimabilem, qui magno animi robore, & internis oculis voluntatem Dei semper intuetur, divinam providentiam veneratur & se divinæ voluntati penitus conformare studet, in hoc solo studio proficit Christianus; hoc studium labo- re constat & patientiâ; hoc hominem, quod minus pec- cet conservat, ubi fortè peccavit, ad meliorem vitam revocat, & ad dignos fructus penitentiae perpetuo in- vitat, & incitat. Quid multis? hoc studium & assidua divinæ voluntatis meditatio, atque exercitium homi- nem facit Deum, & omnes humanas actiones efficit divinas, ut in extremis calamitatibus gaudere possit homo, & ridere inter lacrymas. Jam nunc mors omni- nibus præfortibus est satis vicina: si me contingat mori, volens moriar, & in æternum velle non cessabo, quod vult Deus.

Voces me hercle viro erudito dignissimæ. Sed idem in aliis ad me datis literis de verbo ad verbum hæc præ- scribit: Funebrem do historiam, quam & lugubrem dic- terem, si in sanctissimâ Dei voluntate lætus aliquid esset reperire. Dum nutant humeri miserarum ponde- re, enonus Dei leve est, en jugum Domini suave, dum amariotum medicamentorum poculis medicatur ani- mæ. Sed quis assequitur hæc talia? Ille certè, qui divina mysteria non sensibus, sed fide percipienda existimat. Divinæ providentiæ veneratio summum vitæ præsti- dium est. Quis intelligit in hac rerum omnium extremâ perturbacione, occultam Dei gubernacionem esse re-

Tom. II.

A. ctissimam & ordinatissimam? quis in gravissimorum scelerum frequentia sanctissimam Dei voluntatem ve- neratur & suspicit, nisi qui jam pridem divinæ se con- secravit voluntati, quam vitæ suæ unicam & regulam habet, & metam. Abstulit mihi bonus Deus charissimâ tria pignora, sed quæ prius dederat, abstulit volens & volenti. Imò non abstulit, sed repetit, & etipuit ex miseris æternum servanda.

Hæc profectò stylum Christianum sapiunt, hæc vi- rum, hæc Jobi asinem monstrant; ita cor humanum permutatur divino.

Elisabetha Pannoniæ regis filia, illa pauperum mater laudatissima, Hassiæ princeps, cum ei Ludovicum con- jugem mors abstulisset, illa in gemitus & lacrymas so- luta: Deus, inquit, cordium scrutator novit, quantum in- ter nos, quamque sincerus fuerit conjugalis amor. Pannoniæ Meus pro me conjux, ego pro meo conjuge mori para- tissima fui, & hoc inter beneficiis numerasse: Sed aliud Deo visum. Quod si nunc maritum meum vel unico crine capitis mei è sepulchro vivum possem ex- trahere, id autem Deo non valde placiturum scirem, id reverà non facerem. Major mihi in divinam voluntatem reverentia est, quam ut tale quid audeam.

Deus, quam generosus ac virilis animus in feminâ! Hæc illa est cordium commutatio felicissima, omnem voluntatem suam ita transfundere in divinam, ut vel in maximis ærumnis ingenue profiteri audeat: Domine, si ego meas ærumnas omnes à me amoverè, & excutere possem, id tamen divinæ voluntati tuæ non optime pla- citurum nossem, id profectò non facerem. Domine, fac mecum secundum voluntatem tuam. Hæc Tobia præ- catio, hoc unicum illius votum, hæc vera est nostræ vo- luntatis ad divinam Conformatio. Hæc virtutum sum- ma est. Hic compendio non multa solum, sed omnia licet discere. Aude hoc velle, & in Deum transisti.

CAPUT VIII.

Tobias Saræ comprecator in fide firmissimus.

E. xpletis Tobia precibus exponit sacra pagina præ- ces etiam Saræ alibi orantis, quæ non unius tan- tum virtutis specimen præcando dedit.

I. Eximiam certè patientiam præ se tulit. Nam cum eam ancilla ipsius ore maledico invaderet, eique acer- bissime opprobretur ista: *Amplius ex te non videamus fi- lium aut filiam super terram, interfectrix virorum tuorum.* Nunquid & occidere me vis, sicut jam occidisti septem viros? Quis hinc prudentem manum continuisset, quis male- dicentiam tam effrenem non pugno vindicasset? Sara siluit, & contumeliam non tantum non colapho, sed nec verbulo vindicavit.

II. Insignem exhibens abstinenciam perrexit in supe- rius cubiculum domus sue, & tribus diebus & tribus noctibus non manducavit, neque bibit.

III. Constantiam monstrans singularem: nam, in oratione persistens cum lacrymis deprecabatur Deum. Epilo- gus orationi suæ hunc attextuit: Hoc autem pro certo habet, omnis qui te colit, quod vita ejus, si in probatio- ne fuerit, coronabitur. Hinc illud sumitur certissimum: Cum filios castigat Deus, percutientis verbera magna sunt amoris argumenta. Quod jam paullo uberius ex- ponendum.

§. I.

Q. uemadmodum meliora sunt amanti vulnera, quam odio persequentis blandimenta & oscula: ita proflus meliora sunt Dei filium punientis verbera, quam blandientis Mundi beneficia. Hebræus Amos mundi Numinis vicem: *Tantummodo vos, inquit, cognovi ex om- nibus cognationibus vestra: idcirco visitabo super vos omnes ini- quitates vestras.* Vos ut notos, imò ut filios meos, argis

fff 3

Bararia
Sancta vo-
lum. i. mihi
p. 141. med.
Elisabethæ
Pannoniæ
regis filie
in divinam
voluntatem
reverentia.

Orantis
Saræ virtu-
tutum spec-
imina:

1. Eximia
patientia.
Tob. cap. 3.
v. 9. & 10.

2. Insignis
abstinencia.
Tob. cap. 3.
vers. 10.

3. Singula-
ris con-
stantia.
Ibid. v. 11.

Verba Dei
punientis
meliora
sunt quam
mundi
blandientis
beneficia.
Amos cap. 3.
vers. 2.

Gregor. hom. 12. in Ezech.

Bernard. serm. 42. in Cant.

Pf. 80. v. 3.

Ezech. 1. 16. vers. 42.

2. Machab. cap. 6. v. 12. & 13.

Pœna ad supremum iudicium non dilata est signum misericordie.

Pf. 98. v. 8.

Job. cap. 3. vers. 21. Qui in probatione fuerint geminato fœnore receperunt quæ perdidit: Job cap. 42. vers. 10. Jobus.

flagris compellam ad officium. Quod Hieronymus confirmat, illa Ezechielis verba interpretatus: Non parceret oculus meus, neque miserebor. Non parcerit ut parcat, non misereatur, ut magis misereatur. Percussit autem Dominus, quem diligit, & castigat omnem filium, quem recipit. Hinc nos rectissime philosophamur: Quem Deus non verberat, hunc non amat. Quod & Gregorius confirmans: Peccantes quosque, ait, nunc consideramus amplius miseros, quando conspiciamus eos in culpa sine flagello derelictos. Maximum supplicium (in hoc orbe) est delinquentem à Deo non corrigi. Quod Bernardus disertissime affirmans: Tunc, inquit, magis irascitur Deus, cum non irascitur. Ulcus nimis malignum est, quod omnem abhorret tactum: Non puniri, maxima est punitio. Tam luculentæ veritatis Deus ipse testis: Dimisi eos, inquit, secundum desideria cordis eorum; ibunt in adventionibus suis. Idem per Ezechielem pronuntiavit: Zelus meus recedet à te, & non irascar tibi amplius. Cospiciens patris verbera, sunt dilectionis indicia.

Scripturus historiam hujus ævi, quo hæc scribo, commode apponet illud à Machabææ gentis historia: Obsecro autem eos, qui hæc lecturi sunt, ne abhorrescant propter aduersos casus, sed reputent ea, quæ acciderunt, non ad interitum, sed ad correptionem esse generis nostri. Etenim multo tempore non sinere peccatoribus ex sententiâ agere, sed statim ultiones adhibere, magni beneficii est indicium. Pars maxima est misericordie, pœnas debitas ad supremum iudicium non differre. In hac vitâ pœcutionis Dei manus materna est & medica. Hæc planâ & porrectâ manu ferit Deus, uti matres solent infantulos; at verò illic in orbe altero duobus pugnis cædit, corpus & animam in gehennam perdit. Quos odit, manibus ferreis contundit, æternum occidit. Hic autem, quos amat, castigat. Nos homunciones infantuli miselli, ac stolidi vellemus suavius amari, blandis & parentibus manibus tractari, pulvillo collocari, rosâ coronari. Hæc nostra est stulta infantia; adeo non dubitamus relinquimus nuce, ut ea solum, quæ temporis sunt, pueriliter attendamus; iis non magni æstimatis, quæ promittit æternitas. Rex David longè maturiori sensu hæc levia contemnens, & minimos etiam navos à Deo puniri singularem gratiâ interpretatus: Deus, inquit, tu propitius fuisti eis, & ulciscens in omnes adventiones eorum. De Mose, Arone, Samuele sermo est, qui quidem primæ admissionis amici erant, à levioribus tamen etiam labeculis impunitatem non habuerunt. In sanctissimis etiam viris pœne semper est, quod corrigi, quod emendari possit. Actiones humanas veluti pictorum tabulas nos pagani, imperitissimi spectatores, parum limatis & indoctis oculis aspiciamus: hinc iudicia temeraria & perversa. At verò Deus sicut artifex, & picturarum peritissimus æstimator vel minutissimos errores oculis æquissimis deprehendit & puniit; omne virtutis officium vel tenuissimum sine præmio non dimittit.

§. II.

Hinc illa fidei certitudo, quam Deus Tobie ac Sara patefecit: Hoc autem pro certo habet omnis, qui recolat, quod vita ejus, si in probatione fuerit, coronabitur. Luculentissimè id spectare est in Jobo, qui quidquid facultatum & opum perdidit, geminato fœnore recepit. Adidit Dominus omnia quacunque fuerant Job dupliciâ: pro septingentis ovibus, mille quadringentas, mille asinas, & mille juga boum pro quingentis; pro tribus, sex millia camelorum recepit. Prius tamen in probatione grandi fuerat, quàm ita coronaretur. Omnes illum amici, cognati, famulæ, famuli deseruerant, imò & oppugnabant: post ærumnas septem annis toleratas, ad fimetum denique publicum velut cadaver vivum elatus, rerum omnium extremè inops. Hoc septemvâli decursu studio Deus illum velut faucibus mortis extrahens in solum

A reduxit. Adfuerunt postliminio amici, cognati, familia multa nimis. Amicorum singuli ovem unam & inaurerem auream donarunt. Opibus denuo post longam & asperam probationem coronatus est amplissimis. Joseph Egypti proreus à suis fratribus iniquè venditus, à suâ dominâ falsò accusatus, à suo domino in carcerem conjectus, tandem emerit post rigidam probationem à Deo coronatus. Daniel in leonum foveam bis præcipitatus in probatione fuit, sed à Dario rege honoribus summis coronatus est. Castissima Susanna jam ducebatur, destinata morti victima, jam ei minabantur lapides ut adulteræ. Austera fuit hæc probatio. Sed adfuit Deus; innocens & pudica mulier ingentibus eloigiis coronata in celebritate maximâ, atque in oculis omnium vixit; nec ullis post sæculis partam pudicitia gloriâ amittit. Pro certo habuit Susanna mortem innocenter obitam à Deo amplissimè coronandam.

Ita tamen probatio non negamus, vehementer excruciat, sed modicum durat, & æternum coronat. Hæc probatio est lixivium mordax & asperum, sed egregiè purgat & sanat. Ad hanc fidei certitudinem divinus Petrus nos erigens: In quo exultabitis, inquit, modicum nunc si oportet contristari in variis tentationibus, ut probatio vestra, fidei multò pretiosior auro (quod per ignem probatur) inveniatur in laudem & gloriam & honorem in revelatione Iesu Christi. In ipso lactu, interque lacrymas gaudere nos jubet & exultare. Et ejus rei assignat causas. 1. Probationes & tentationes, ærumnæ atque afflictiones omnes, modicum sunt & insignificans, ad infernum, immortale, immensum celi præmium. 2. Quod patitur non modicum solum, sed & breve ac momentum est. Beatus Eucherius ad Valerianum cognatum: Nihil est, inquit, magnum re quod parvum est tempore. 3. Si oportet contristari: quid enim luctamur cum necessitate? si oportet, toleremus quod immittit tolerandum: hæc Dei voluntas est. 4. Vices rerum humanarum consideranda; quæ gaudia identidem miscent luctibus, luctusque gaudiis: neque enim assiduis meroribus aut doloribus obtundimur, quemadmodum damnati ad inferos. Nos subinde respiramus, & pausam interjungimus, & vires reparamus: perpetua & non ingrata rerum omnium vicissitudo est. 5. Probè norint quicunque miseriarum compotes sunt, afflictiones esse probationes, experimenta, tentationes, exercitationes, eaque varias: Hunc morbus, illum paupertas, istum odia & invidentia, hunc contemptus & infamia, alios curæ, angores, & occulta pectoris vulnera exercent. Quiddid ærumnarum & exercitationum sit, hoc pro certo habet, omnis qui recolat, quod vita ejus, si in probatione fuerit, coronabitur. In probatione fuerunt omnes amici Dei, jam omnes coronantur.

§. III.

Longissimus fuit Jobo tirocinii annus, septennium Lipsium, quo toto velut ad inferos dejectus morbos & ærumnas incredibiles perpassus, non singulis solum diebus, sed singulis pœne horis mortuus. Noëmus quidem mitius, sed diuturnius, annos centum & unum variis & gravibus molestiis fatigatus est. Calumnias & Josephi carcerem Joseph triennio sustinuit. David pœne omni vitâ in miseriis fuit. Daniel tirocinium suum inter leones posuit. Hebræi tres juvenes in ipsis etiam flammis Trium specimen suæ virtutis dederunt. Machabææ heroidis filii in sartagine & exquisitissimis tormentis constantiam suam insignissimè demonstrarunt. Athanasius non ab Arrianis tantum, sed ab orbe toto exagritatus locum ex loco mutavit exul & profugus. Sed hoc modicum fuit, probatio fuit. Ad hoc animi robor Sebastianus martyr Marcum & Marcellianum fratres cohortatus Marti est, ne tentati à fide deficerent. Tormenta vel levia sunt, vel acra & gravia. Si levia, tolerabilia sunt; si gravia, non

CAPUT IX.

Tobias presentie divine cultor observantissimus.

SI quis ideam & prototypon vita Christiane ex virtute agende inspicere, & compendio velit discere, quidquid ad omnem virtutis exercitationem spectat, vix melius quid, aut brevius, aut ordinatius inveniet, quam preceptiones, quas Tobias pater dedit filio. Nam primò erudit illum, qui se gereret erga Deum, idque preceptis tribus. Deinde docuit illum, qui se gereret erga homines, idque sex preceptis. Tertio denique instruxit illum, qui se gereret erga seipsum, idque tribus etiam preceptis. Hic ordo paternæ cohortationis est: preceptiones singulas inspiciamus.

Officium erga Deum preceptiones ternas complectitur. Prima est, Religio & Pietas: Omnibus diebus vitæ tuæ in mente habeto Deum. Quibus verbis filio assiduam divinæ presentie venerationem commendavit. Altera est, Laudatio Dei continua: Omni tempore benedic Deum, & pete ab eo, ut vias tuas dirigat, & omnia consilia tua in ipso permanceant. Tertia est, Aversio ab omni peccato perpetua: Cave, ne aliquando peccato consentias, & pratermittas præcepta Dei nostri.

Officium erga homines, quod in charitate potissimum, & iustitiâ consistit, præceptionibus senis comprehenditur. Prima est, erga parentes: Honorem habebis matri tuæ omnibus diebus vitæ tuæ. Secunda, erga pauperes: Ex substantiâ tuâ fac eleemosynam: Quomodo potueris, ita esto misericors. Ubi etiam docet, quibus, quomodo, ex quâ crumenâ, quo fructu sit largiendum. Tertia, erga mercenarios: Quicumque tibi aliquid operatus fuerit, solum et mercedem restitue. Quarta, erga Consiliarios: Consilium semper à sapienti perquire. Quinta, erga Defunctos, Patrem tuum, & vinum tuum super sepulchrum iustum constituere. Sexta, erga quoscunque alios: Quod ab alio oderit fieri tibi, vide ne tu aliquando alteri facias. En sapientissimum Charitatis & Iustitiæ brevium.

Officium erga seipsum, est victoria sui, & decorum quod præceptionibus tribus continetur. Prima est, Submissio & modestia: Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari permittas. Secunda, omnis lascivie & adulterii fuga: Attende tibi, fili mi, ab omni fornicatione, & prater uxorem tuam nunquam patiaris crimen scire. Tertia paupertatis, & aliarum ærumnarum tolerantia: Noli timere, fili mi, pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timerimus Deum. Atque hoc vitæ Christianæ compendium. Has præceptiones uberius explicare magni voluminis negotium est: Nos primam omnium præceptionem delibabimus, explicaturi divinæ presentie venerationem assiduam, ob quam jure merito dici possit Tobias presentie divine cultor observantissimus.

§. 1.

DEI presentia in omni loco veneranda Nicetas Nicetas l. 2. cap. 10. per novem paragraphos. Deus est in omni loco verè presentem Salomon testatur: In omni loco, inquit, oculi Domini contemplantur bonos & malos. Omnes viæ hominis patent oculis ejus, spirituum ponderator est Dominus. Quod Hieremias vates confirmans: Magnus consilio, inquit, & incomprehensibilis cogitatu; cuius oculi aperti sunt super omnes vias filiorum Adam, ut reddas unicuique secundum vias suas. Idem adstruens Paulus: Non est, inquit, ulla creatura invisibilis in conspectu ejus: omnia autem nuda & aperta sunt oculis ejus: discretor cogitationum & intentionum cordium.

non diuturna sunt, sed ad mortem adigunt, & per mortem ad immortalitatem transmittunt. Toleremus ergo tam levia, quam gravia; illa, quia modica; hæc, quia brevia. Hoc enim pro certo habet, omnis qui te colit, quod vita ejus, si in probatione fuerit, coronabitur.

Beatus Leo præful Romanus summus ad hanc ipsam spem nos animans: Certa est, inquit, & secura expectatio promissæ beatitudinis, ubi est participatio dominicæ passionis. Scientes, inquit Paulus, quod sicut socii passionum estis, sic eritis & consolationis. Nam si commortui sumus, & convivemus: si sustinebimus & conregnabimus.

Arnulphus quidam religiosæ Cisterciensis familiae vir eximie pius morbo & viscerum doloribus colicis, adeo laboravit, ut aliquanto tempore in mortium jacuerit. Ubi demum ad se rediit, coram pluribus exclamavit: Vera sunt omnia, Domine Jesu, quæ dixisti. Idque sæpius ingeminavit. Interrogatus, qui valeret, has ipsas voces reddidit: Vera sunt omnia, Domine Jesu, quæ dixisti. Qui aditabant, linguâ eum delirare, & aliena loqui præ doloribus putabant. Quibus ille: Sanæ mentis sum, inquit, & affirmo verissimum esse, quidquid Christus in Evangeliiis amatoribus crucis promissit. Magnus hic dolor qui me exerceat, sed hoc mihi nomine gratus est, quia spem certam ingerit æternæ voluptatis. Hoc igitur certo habet, omnis qui Deum colit, quod vita ejus, si in probatione fuerit, coronabitur. Et necesse profus est, homo fidelis & superis carus sit, cui Christus suam crucem ferendam committit, tolerantiam amplissimè remuneraturus. Ponaventura rem ita explicat: Qui pedites eunt peregre, æstuante jam celo sarcinulas suas, si possint, in alios partiuntur; sed non cuivis pallium, aut cum pecuniâ bulgam, sed noto homini ac fido tradunt, ita Christus ad patiendi societatem vocat, quos charissimos habet & fidelissimos. Hos inter felleum partitur calicem, & onera, quæ ipsemet gestavit, amicis dividit, in amicitia symbolum & futuræ remunerationis argumentum.

Dices: At enim æquè multa, vel plura patiuntur homines mali. Fateor, sed ea, quam ferunt, non est crux Christi, sed mundi, sed diaboli. Sed unde, inquires, hoc scitur? E pluribus, nec fallacibus signis: verba & gestus horum crucigerorum considera; observa eorum diffidentiam, pusillanimitatem, impatientiam, murmurationem, inconstantiam. Verbum vetus est: Laurigeri multi, pauci Phœbi: ita priorum crucigeri multi, pauci patientes & probi. Inter illos & istos discrimen invenire non difficile. Non obmurmurat, neminem accusat, præmium in celo expectat, qui crucem Christi causâ portat. Ideo Sara tam signanter dixit: Hoc autem pro certo habet, omnis qui te colit, quod vita ejus, si in probatione fuerit, coronabitur. Subinde mater terrificam se fingit infanti, pignos complicat, tonat, minatur, fulminat, quasi jam jam infantem vivum devoratura; ira est, imprecatio dira est, sed matris; nollet fieri, quæ imprecatur, quia mater est: ita Christus nonnunquam vultum leonis induit, ungues exerit, ignes vomit, dentes stringit; nihilominus sæviendo parcat, quia pater est. Hoc igitur pro certo habet, quisquis illum colit, suas miseriae amplissimis præmiis emutandas. Hoc unicum ergo quærendum: Colitis Christum, amatis Deum? Colimus; amamus. Hoc ergo habetote pro certo, quod vita vestra, si in probatione fuerit, coronabitur. Altum ingemiscens Jobus: Solum mihi, ait, superest sepulchrum. Nos hilaritè loquamur: Solum nobis superest cælum. In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ. Non sum primus, cui sævitia calamitatis attulit exordium salutis. Progrediamur magno animo, & patiamur cum Christo, pro Christo. E cruce in paradysum compendiosissimus est transitus.

Tobias erudit filium qui se gereret erga Deum, homines, & seipsum.

1. Erga Deum præceptum. Tob. cap. 4. vers. 6. Secundum: Ibid. v. 20. Tertium. Ibid. v. 6.

1. Erga homines præceptum. Ibid. v. 3. Secundum. Ibid. v. 7. Tertium. Ibid. v. 15. Quartum. Ibid. v. 19. Quintum. Ibid. v. 17. Sextum. Ibid. v. 16.

1. Erga seipsum præceptum. Ibid. v. 14. Secundum. Ibid. v. 12. Tertium. Ibid. v. 23.

Nicetas l. 2. cap. 10. per novem paragraphos.

Prov. cap. 15. vers. 3. Hier. c. 32. vers. 19. Hebr. cap. 4. v. 12. & 13.